

LANDSKRONA
STAD

Beslutas av: Kommunfullmäktige **Datum:** 2026-06-15

Dokumentet gäller för: Landskrona stad

Dokumentansvarig: Adam Bahr (miljönämnden, miljöförvaltningen,
enheten för strategi och service

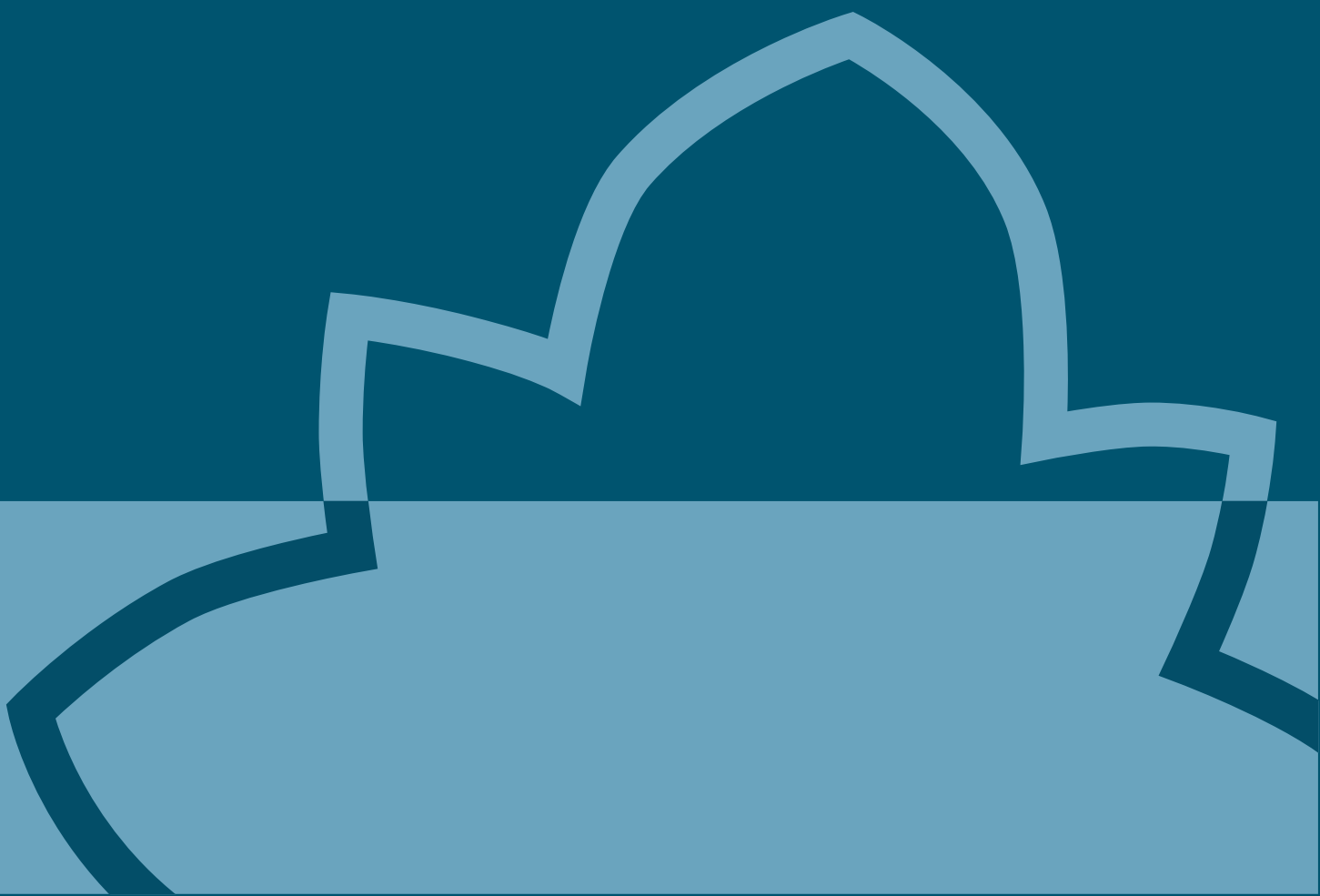
Revideras: Revideras vid behov

Diarienummer: MIL 2025-2180

Skötselplan för naturreservat Saxtorpsskogen

Plan

2026-04-01

Innehållsförteckning

Skötselplan för naturreservat Saxtorpsskogen	1
1 Inledning	4
2 Syftet med naturreservatet	4
2.1 Precisering av syftet.....	4
2.2 Syftet uppnås genom att:	5
3 Beskrivning av området	6
3.1 Uppgifter om naturreservatet	6
3.2 Historik.....	7
3.3 Nuvarande markanvändning	9
3.4 Geologi och hydrologi	10
3.5 Biologi.....	10
3.6 Rekreation	12
4 Bevarandevärden och potential	12
4.1 Beskrivning av bevarandevärden enligt tidigare beslut.....	12
4.2 Kulturhistoriska intressen och potential	13
4.3 Geologiska samt hydrogeologiska värden och potential.....	13
4.4 Biologiska värden och potential.....	13
4.5 Rekreativa värden och potential.....	14
5 Mål och skötselåtgärder.....	15
5.1 Skötselområde 1 – Barrskog.....	16
5.2 Skötselområde 2 – Lövskog.....	22
5.3 Skötselområde 3 – Naturlig gräsmark	28
5.4 Skötselområde 4 – Naturbetesmark.....	33
5.5 Definition naturvårdsåtgärder.....	36
5.6 Anläggningar och allmän skötsel.....	38
6 Dokumentation och uppföljning	42
6.1 Dokumentation och uppföljning	42
7 Kostnadsansvar och prioriteringar	43
7.1 Nämndernas roller	43
7.2 Förvaltningarnas ansvar.....	43
7.3 Sammanfattning av planerade åtgärder	44
8 Källor.....	46

1 Inledning

Skötselplanen beskriver naturvärden och anger principen för hur Saxtorpsskogens naturreservat ska förvaltas för att uppfylla syftena med naturreservatet. Skötselplanen fastställs av kommunfullmäktige i samband med bildandet av naturreservatet, men kan vid behov revideras av Miljönämnden genom delegationsbeslut.

Saxtorpsskogen är det enda egentliga skogsområdet som finns inom Landskrona kommun och det är av stort värde ur natur- och rekreationssynpunkt. Ytan på reservatet är 155 hektar varav 13 hektar är öppen gräsmark eller betesmark. Landskrona stad är markägare, lagfaren eller enligt ingångna köpeavtal. Teknik- och stadsmiljöförvaltningen ansvarar för den löpande förvaltningen av naturreservatet med rådgivning från miljöförvaltningen, samt stöd från stadsbyggnadsförvaltningen vid arrendering. Miljöförvaltningen ansvarar för rådgivning, uppföljning och tillsyn samt vissa restaureringsåtgärder.

2 Syftet med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald, naturmiljöer och rekreationsvärden i ett sammanhängande och varierat naturskogsliknande område med inslag av öppna gräsmarker. Området är kommunens största sammanhängande skogsområde och har redan idag stor betydelse för det rörliga friluftslivet. Bildandet av reservatet ska medföra att områdets attraktionskraft bibehålls och stärks för rörligt friluftsliv som är kopplat till vistelse i skog och natur. Attraktionskraften bygger på att skogen kan erbjuda en variation av naturtyper och en rik biologisk mångfald.

2.1 Precisering av syftet

Genom bevarande och utveckling av Saxtorpsskogens naturvärden samt möjligheterna till rekreation och rörligt friluftsliv, bidrar reservatet till att stärka den biologiska mångfalden, naturmiljöerna och upplevelsevärdena samt främja välbefinnande och naturpedagogik. Naturreservat Saxtorpsskogen bidrar även till landskapsbilden i det omgivande öppna jordbrukslandskapet och till bevarandet av en kulturhistorisk miljö som skapats för att hindra sandflykt.

Skogsområdena ska utvecklas mot varierande naturskogstillstånd. Stora delar av skogen kan fortsatt domineras av tall men inslagen av inhemska lövträdsarter, i synnerlighet ädellövträd, ska öka. På lämpliga platser bevaras och utvecklas olika skogstyper som exempelvis tallskog, ekskog, bokskog, alkärr och hassellund. Glesa skogspartier, varierande gläntor, välutvecklade

ondulerande skogsbryn och öppna gräsmarker bevaras och utvecklas för att gynna bland annat växter, insekter, fåglar och fladdermöss. Mängden grov död ved i olika former ska öka kontinuerligt för att gynna bland annat svampar, insekter och fåglar.

Syftet är också att skapa ett större mer sammanhängande område. En utökning av arealen minskar risken för konflikt mellan olika aktiviteter och bidrar till att minska det samlade trycket på naturen från mänsklig aktivitet i området. Stråk, leder och friluftsanläggningar ska förvaltas för att gynna friluftsliv och rekreation. Det ska finnas utrymme för olika aktiviteter som ridning, cykling, orientering och scouting.

2.2 Syftet uppnås genom att:

- kombinera fri utveckling och naturvårdande skötsel,
- bevara och gynna gamla och grova träd,
- skapa variation i trädålder och -arter,
- successivt friställa lämpliga ädellövträd,
- successivt fasa ut gran och främmande trädarter,
- bevara och skapa torrakor, högstubbar, lågor och veteraniserade träd (medvetet skadade träd med värden som annars är knutna till naturligt gamla träd),
- röjning av sly,
- skogsbete på lämpliga platser,
- ängsförvaltning, naturbete eller naturvårdsbränning på öppna marker,
- återkommande nyskapa sandblottor,
- bevara och vid behov skapa våtmarker,
- gynna hotade arter och organismgrupper,
- bekämpning av invasiva främmande arter,
- skapa och underhålla leder för olika typer av aktiviteter,
- leder och större stigar hålls framkomliga,
- vissa ytor, anläggningar och funktioner anpassas för besökare med olika behov och utformas för att främja friluftsliv, rekreation, naturpedagogik, naturstudier, möten och lek,
- vid behov reglera förutsättningar för att bedriva olika aktiviteter i området,
- informationstavlor, skyltar och markeringar sätts upp på lämpliga platser för att gynna friluftsliv och naturupplevelser.

3 Beskrivning av området

3.1 Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Saxtorpsskogen
Kommun:	Landskrona stad
Församling/socken:	Häljarps församling, Saxtorps socken
Län:	Skåne
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet Saxtorpsskogen ligger i kommunens sydvästra del ca 1 km söder om Häljarps samhälle och ca 4 km sydöst om Saxtorps kyrka och öster om motorvägen E6.
Koordinat centralpunkt:	E 6190677 N 114808/SWEREF 99 13 30
Gränser:	Området begränsas av streckad linje på i beslutet bifogad karta, se bilaga 2 till beslut och föreskrifter.
Naturgeografisk region:	Skånska SV-slätten
Biotoptyper med arealfördelning:	Alkärr, 2,2 %, 3,4 hektar Barrblandskog, 0,8 %, 1,2 hektar Björkskog, 9,5 %, 14,6 hektar Granskog, 1,8 %, 2,8 hektar Lövsog, 4,8 %, 7,4 hektar Sandtallskog, 72,5 %, 112,2 hektar Tärdbärande naturbetesmark, 0,8 %, 1,3 hektar Blandlövåage, 0,7 %, 1,2 hektar Frisk gräsåark, 5,5 %, 8,6 hektar Fuktig gräsåark, 0,7 %, 1,0 hektar Slåtteräng, 0,3 %, 0,5 hektar Torr gräsåark, 0,3 %, 0,5 hektar
Fastigheter och markägarkategori:	Landskrona stad, privat, se bilaga 3 till beslut och föreskrifter.
NVR-nummer (förbokas i VIC Natur):	2054761
Areal:	155,1 hektar
Landareal:	155,1 hektar
Förvaltare:	Landskrona stad

3.2 Historik

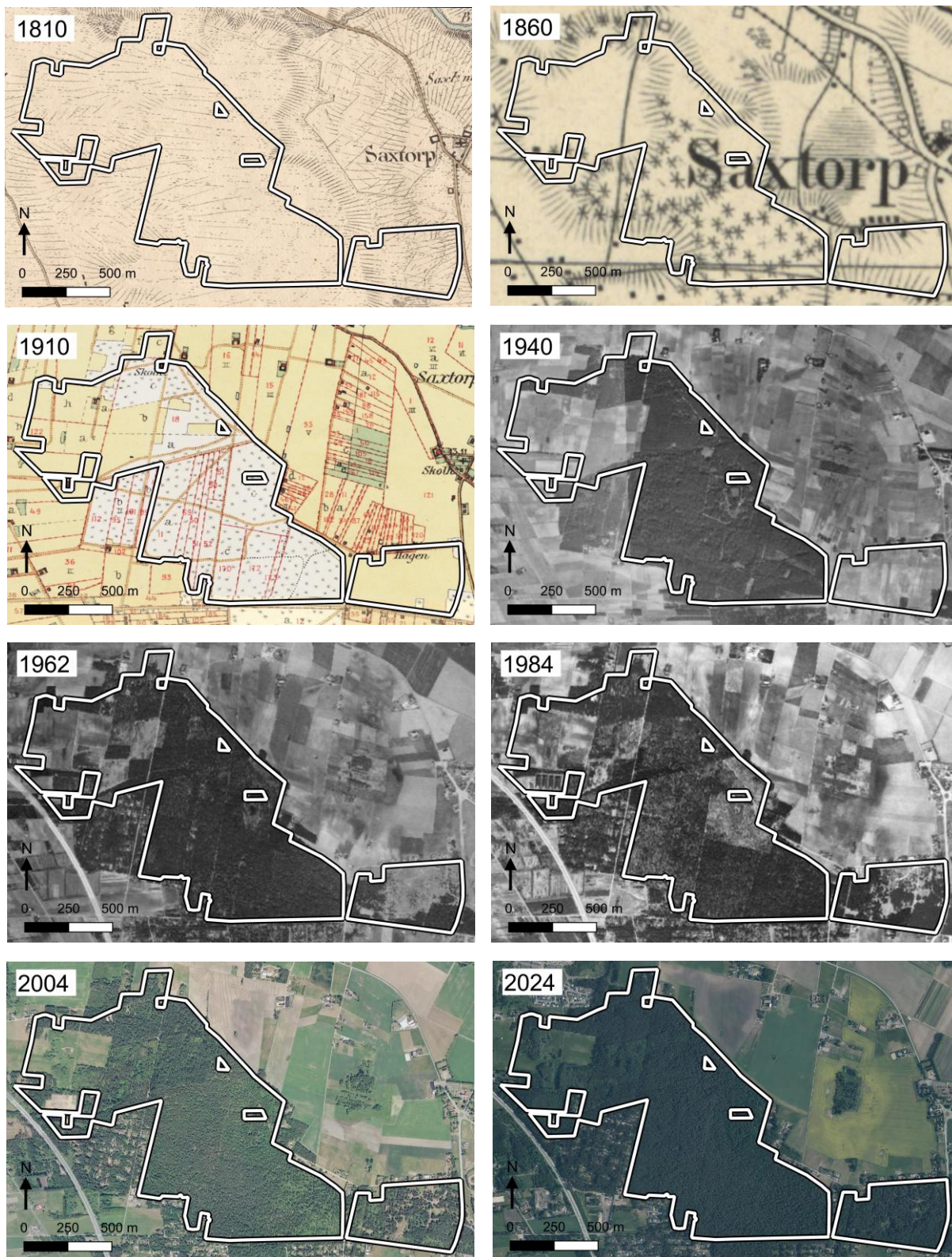
I norra delen av naturreservatet påvisar fynd av flintspån att det förkommit en möjlig stenåldersboplats, och nordväst om Scoutgården vid Kaninstigen har det gjorts fynd av flintspån, yxa och härd som påvisar att det kan ha varit en färdväg och boplats från stenåldern (Riksantikvarieämbetet, 2025).

Innan skogsplanteringarna inleddes för att motverka sandflykt var området helt öppet och användes mestadels för magert bete, fram till mitten av 1800-talet. Carl von Linné (1749) konstaterade att *”Flygsand eller fin vit sand samlade sig på marken där som torven var skuren, så att där man en gång tagit torv till gårdesgårdar eller eldning fick man icke mer grön torv på ett halvt seculum”*. Hülpers skriver några år senare *”Fälader kallas de ödemarker som vore helt bara utan en ringaste buske, varest boskapen gingo bet. Dessa bestodo merendels av sandmark med föga växter. Herdarna sågs följa boskapen. Gärdesgårdar vore ännu av torv upplagda”*.

För att begränsa sandflykten började man under 1800-talet plantera tall och andra trädslag i området. På rekognoseringskartan från 1810 syns ingen skog, men på generalstabens konceptkarta från 1860 framgår att stora delar av Saxtorpsskogen redan hade planterats. År 1823 tillsattes en kommitté i Saxtorp med uppdrag att plantera skog inom socknen. I Kunglig Majestäts femårsberättelser från 1828 framgår att skogsplanteringar verkligen hade genomförts av vissa byalag. Det var dock en stor utmaning att skydda de nyplanterade områdena från betande djur.

Hela Saxtorpsskogen har tidigare haft status som så kallad *skyddsskog*, vilket innebar ett visst skydd mot avverkning för att enligt äldre skogslagstiftning och lokala brukartraditioner skydda mark, människor eller samhällsfunktioner. Begreppet används inte längre, men det historiska skyddet har bidragit till att stora delar av skogen bevarats. Inom det nuvarande naturreservatet finns utöver enstaka fornlämningar inga större kända kulturhistoriska lämningar, men det kan möjligen finnas rester av äldre tångvallar. Något egentligt skogsbruk har inte ägt rum i de kommunalt ägda delarna av skogen men viss gallring har förekommit. Den gallring som genomförts har främst haft skogsvårdande syften och inte ekonomiska. Till skogsområdet ansluter öppna marker som historiskt har använts för odling, bete och i vissa fall även sandtäkt.

I figur 1 illustreras den historiska utbredningen av skogen på historiska kartor och flygbilder över reservatsområdet.

Figur 1: Historiska kartor och flygbilder över reservatsområdet. Skånska rekognoseringskartan från 1810-talet och generalstabskartan från 1860, Häradsekonomisk karta från 1910-talet och flygfoton från 1940 till 2024 (Landskrona stad och Lantmäteriet).

3.3 Nuvarande markanvändning

Sedan år 2020 utgör cirka 110 hektar av Saxtorpsskogen ett kommunalt naturreservat som utvecklas med syfte att: bevara biologisk mångfald, tillgodose områden för friluftslivet, samt skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter. Förvaltning i enlighet med naturreservatets skötselplan innefattar bland annat naturvårdsgallring, röjning av sly, ängsslätter, skapande av död ved, uppsättning av fågelholkar, bekämpning av främmande arter som klassats som risk för invasivitet (SLU, 2025), samt underhåll och anläggning av anordningar och stigar för friluftslivet. Inom begränsade delar av reservatet förekommer djurhållning. Saxtorpsskogen utgör ett av få områden i kommunen med mycket högt rekreativt värde (Landskrona stad, 2024). Området erbjuder goda möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser, och är ett populärt strövområde för både närboende och besökare. Det finns flera stigar och leder, bland annat Skåneleden, som bidrar till dess tillgänglighet och attraktionskraft.

För området som utgör det befintliga och utvidgade naturreservatet anges i översiktsplan 2016 att områdets rekreativa värden ska värnas och att det inte är lämpligt att orten växer med fler fastigheter. Det anges även som utvecklingsmål att skogskaraktären ska bevaras och att både natur- och rekreationsvärden ska utvecklas. Enligt Lantmäteriets marktäckedata (Lantmäteriet, 2025) domineras markanvändningen av barr- och blandskog, men även lövskog (se figur 2), öppen mark och åkermark.

Figur 2: Infrarött flygfoto från 2010 (Landskrona stad) som visar skogsområden med lövträdsdominans i röd färgton.

En grön skogsbruksplan (Skogsstyrelsen, 2013) har 2013 utvecklats för området för ett naturvårdsinriktat skogsbruk, men förvaltning har sedan dess främst varit inriktad på naturvård och rekreation, utan betydande uttag av virke. Området är i "Naturen i Landskrona stad 2024" (Landskrona stad, 2024) klassificerat som naturområde med högt naturvärde baserat på biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

3.4 Geologi och hydrologi

Det så kallade Saxtorpsdeltat har uppkommit genom isälvsavlagringar, och jordarten utgörs främst av isälvs sediment sand, men det finns även postglacial sand i västra delen (SGU, 2025). Området har utsatts för svallning som resulterat i svallsediment i form av grovmo och sand. Vindavlagringar har i sin tur gett flygsand som bildat låga dyner som kan anas på olika platser i området. Terrängen är svagt kuperad med nivåskillnader från tre till femton meter över havsnivån. Östra och nordöstra delen av området ingår i Saxån-Braåns avrinningsområde medan större delen av området ingår i Lundåkrabuktens kustvatten.

3.5 Biologi

Saxtorpsskogens storlek ger för kommunen unika förutsättningar för biodiversitet. Inom området finns fyra naturvärdesbiotoper med påtagligt naturvärde (klass 3), och naturvärdesinventering av reservatsområdet visar att Saxtorpsskogen utgör ett landskap med mycket hög ekologisk variation och stor betydelse för den biologiska mångfalden i västra Skåne (Wahlsteen, 2025). Området består av ett variationsrikt landskap med ett komplext samspel mellan torra sandmarker, fuktiga sumpskogar, löv- och barrskogspartier samt öppna gräsmarker. Mosaiken av naturtyper skapar ett högt ekologiskt värde för arter knutna till både sandmarker och lövskogar. Området utgör en viktig ekologisk länk mellan andra värdefulla naturområden, såsom Järavallen i söder och Häljarps naturområde i norr. Därmed utgör Saxtorpsskogen en viktig del av den större gröna infrastrukturen i regionen, som möjliggör spridning och livsutrymme för många arter av både växter och djur.

Stora delar av dagens tallskog är sannolikt över 100 år gammal och har till största del fått utvecklas fritt. Skogen är därmed i ett stadium där höga naturvärden börjar utvecklas. Trädsiktet domineras av tall, med inslag av främst björk och gran, men även andra trädslag förekommer. Det finns mindre partier av ädellövskog och alkärr. Dessutom förekommer flera främmande trädarter i området. Enligt Grön skogsbruksplan (Skogsstyrelsen, 2013) bestod skogen 2013 av cirka 66 % tall, 7 % gran, 24 % lövträd, 1 % bok, 1 % lärk och mindre än 1 % ädelgran.

Marken utgörs huvudsakligen av näringsfattiga sandjordar, som fram till mitten–slutet av 1800-talet varit öppna gräsmarker. Fältsiktet varierar med markförhållandena och rymmer arter som björnbär, vildkaprifol, kruståtel, sandstarr, ekorrbar, skogsstjärna, blåbär, lingon, ljung och ormbunkar. På torrare partier förekommer även typiska torrängsarter såsom hedblomster, blåmunkar och gulmåra. I anslutning till motocrossbanan öster om skogen

finns ett stort antal sällsynta och rödlistade växt- och insektsarter, vilka har potential att sprida sig vidare in i naturreservatet. Samtidigt förekommer en betydande mängd invasiva och främmande arter, bland annat parkslide, tysklönn, rödek, blomsterlupin, armeniskt björnbär och kanadensiskt gullris, som utgör ett hot mot den inhemska floran och faunan.

Faunan är rik och varierad. Här förekommer bland annat räv, rådjur, igelkott och ekorre. Fågellivet är särskilt artrikt, med flera karakteristiska skogsfåglar såsom korp, större och mindre hackspett, gröngöling, spillkråka och svartmes. Även insektsfaunan och andra ryggradslösa djur uppvisar stor variation, vilket ytterligare bidrar till områdets höga biologiska värden.

3.5.1 Naturtyper

Saxtorpsskogen delas översiktligt in i nedanstående naturtyper och biotoper. Många delar är blandskog och biotopen anger det trädslag som dominerar i respektive område. Indelningen baseras på fältbesök, flygfoto, grön skogsbruksplan (Skogsstyrelsen, 2013), tidigare skötselplan för naturreservat Saxtorpsskogen (Landskrona stad, 2020a) med tillhörande inventering (Andersson och Nordell, 2010), samt naturvärdesinventering (Wahlsteen, 2025). Definitioner av naturtyper och biotoper är angivna i enlighet med svensk standard för naturvärdesinventeringar (SIS, 2023) även om områdena i vissa fall kan avvika från klassificeringen då benämningen i vissa fall reflekterar målbilden. Inriktning, målbild och åtgärder i olika naturtyper samt beskrivning och utvecklingspotential av biotoper (delområden) beskrivs under i kapitel 5. Där är även skötselområdena markerade på karta.

- Barrskog
 - Sandtallskog
 - Granskog
 - Barrblandskog
- Lövskog
 - Björkskog
 - Alkärr
 - Blandlövskog
- Naturliga gräsmarker
 - Torr gräsmark
 - Frisk gräsmark
 - Fuktig gräsmark
- Naturbetesmark
 - Trädbärande naturbetesmark
 - Blandlövhage

3.6 Rekreation

Saxtorpsskogen utgör Landskrona kommuns enda större sammanhängande skogsområde och är ett mycket uppskattat besöksmål för både kommuninvånare och tillresande. I en kommun som i övrigt domineras av ett öppet jordbrukslandskap erbjuder Saxtorpsskogen ett värdefullt tillskott av allemansrättsligt tillgänglig naturmark nära tätorten. Antalet invånare i Landskrona stad ökar kontinuerligt och det planeras för ytterligare bebyggelse i närbelägna Häljarp. Det skapar ytterligare behov av tillgängliga naturområden för människors rekreation och friluftsliv och att de skyddas långsiktigt.

Området är ett mycket populärt rekreationsområde och nyttjas flitigt för bland annat promenader, motion, ridsport, orientering, scouting och cykling samt naturupplevelser som fågelskådning och svampplockning. Skogen genomkorsas av ett stort antal stigar av varierande storlek. Skåneleden går genom området och det finns vindskydd i anslutning till leden. Det finns även två naturslingor, sago- och trädslingan, som nyttjas flitigt av såväl skolor och förskolor som av privatpersoner. Stora delar av skogen är lättframkomlig, tack vare det välutvecklade stigsystemet. På flera platser förekommer dock täta uppslag av sly och björnbär, vilket gör vissa partier svårframkomliga.

Området är lättillgängligt med både cykel, bil och kollektivtrafik. Busshållplatser finns i anslutning till skogen, och parkeringsplatser finns vid Hagensvägen och Scoutvägen. Skogen kan även nås till fots via Skåneleden från Häljarps tågstation. Saxtorpsskogen ligger nära E6:an, vilket medför bullerpåverkan i vissa delar av området.

4 Bevarandevärden och potential

4.1 Beskrivning av bevarandevärden enligt tidigare beslut

En yta på 182 hektar i Saxtorpsskogen är i *”Närmare till naturen i Skåne”* (Länsstyrelsen Skåne, 2003) utpekad som lämpligt område för naturreservatsbildning. Och reservatsbildning av området är även angivet i *”Genomförandeplan för skydd av tätortsnära natur i Skåne län 2016-2020”* (Länsstyrelsen Skåne, 2017). I Naturvärdesöversikt (Länsstyrelsen Skåne, 2022) är området angivet som naturvärdesklass 3.

Naturreservatsområdet är i Översiktsplan 2016 markerat som utredningsområde för rekreation och friluftsliv. Det anges som utvecklingsmål att skogskaraktären ska bevaras och att både natur- och rekreationsvärden ska utvecklas.

Kommunfullmäktige beslutade 2020 (Landskrona stad, 2020) att inrätta 110 hektar av Saxtorpsskogen som naturreservat. I samband med detta beslutades även att fortsätta att köpa in de delar av skogen som gränsar till reservatet för att skapa ett mer sammanhållet reservat och därmed minska sårbarheten i ytterområden vilket ytterligare skulle stärka den biologiska mångfalden och möjligheten till rekreation.

I Naturvårdsstrategi 2024–2030 (Landskrona stad, 2025) finns flera antagna mål som reservatsbildningen bidrar till att uppfylla. Dessa mål (1.1, 2.2 och 7.1) handlar främst om att bibehålla och utveckla biologisk mångfald och andra naturvärden, förvalta värdefulla naturområden enligt fastställda skötselplaner, att värdefulla områden skyddas som naturreservat, samt utveckling av rekreationsområden.

4.2 Kulturhistoriska intressen och potential

- Småskalig ängsförvaltning skapar kulturhistoriska naturtyper.
- Inom naturreservatet finns enstaka mindre fornlämningar och eventuella kulturlämningar som kan informeras om.

4.3 Geologiska samt hydrogeologiska värden och potential

- Vattenregimen i våtmarker bevaras och utökas vid behov för att stärka områdets hydrologiska funktion, minska näringsläckage och skapa stabila livsmiljöer för fuktgynnade arter.
- Sandblottor skapas och upprätthålls regelbundet för att bevara markdynamiken och gynna arter knutna till sandiga miljöer.
- Sandiga jordars infiltrationsförmåga och grundvattenbildning värnas genom bevarande av öppna ytor och naturliga avrinningsmönster som bidrar till vattenrening och flödesutjämning.

4.4 Biologiska värden och potential

- Stora delar av skogen har nått en ålder där höga biologiska värden börjar utvecklas.
- Området har god potential för ökad biologisk mångfald genom utveckling av olika tall- och lövdominerade skogstyper med variation i struktur och ljusinsläpp.
- Långsiktigt kan delar av sandtallskogen utvecklas mot ädellövskog för att öka variationen och den ekologiska stabiliteten.
- Bevarande och friställning av stora tallar och ädellövträd kan skapa värdefulla naturstrukturer och substrat för många arter samtidigt som det gynnar ljuskrävande arter.

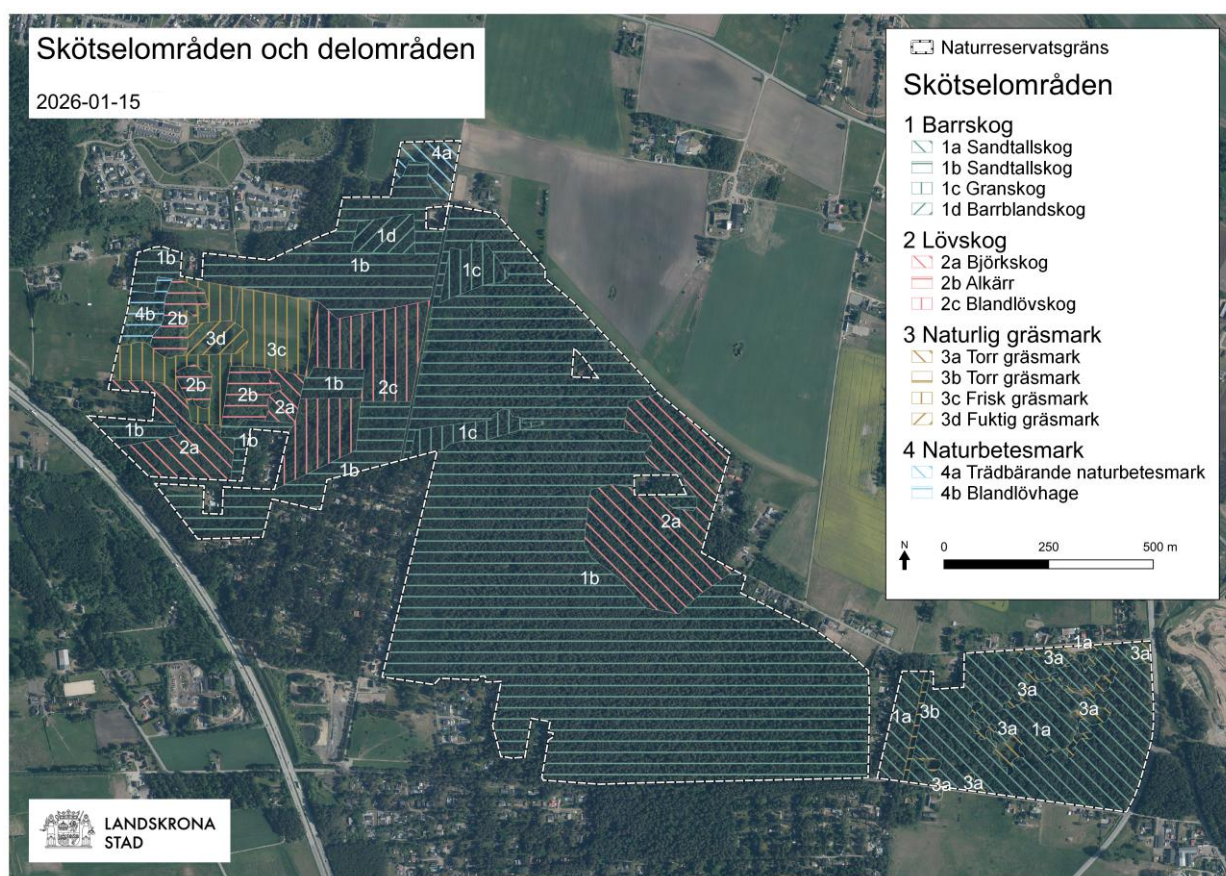
- Naturvårdsgallring och slyröjning bör genomföras kontinuerligt för att öka ljusinsläppet och utveckla ett artrikt fältskikt och en föryngring typisk för lövblandad sandtallskog och ädellövskog.
- Vissa tätare partier och skogsstråk bör bevaras för att skapa skydd och livsmiljöer för skogslevande fåglar och däggdjur.
- Förbättrad vattenhållande förmåga och ökat ljusinsläpp i sumpskogar kan skapa en mer naturlig, översilad och variationsrik miljö med höga biologiska och upplevelsemässiga värden.
- Veteranisering av utvalda träd samt skapande och bevarande av död ved i olika former stärker strukturell mångfald och gynnar vedlevande arter.
- Markstörningar rekommenderas i vissa skogsområden för att motverka igenväxning och stimulera ett artrikt fältskikt typiskt för sandtallskog.
- Avverkning av gran gynnar utvecklingen av tall- och ädellövträd samt möjliggör utökade gläntor och mer varierade skogsbryn.
- Skapande av välutvecklade och ondulerande skogsbryn med blommande och bärande träd och buskar gynnar pollinatörer, fåglar och fladdermöss.
- Tillförsel av faunadepåer, holkar och andra bomiljöer skapar viktiga livsmiljöer för fåglar, fladdermöss, mindre däggdjur, insekter och svampar.
- Utökning av gläntor och gräsmarker bidrar till högre landskapsmässig variation och attraktiva miljöer för växter och djur.
- Områdets torra och sandiga mark har stor potential att utveckla en hög artrikedom av växter, insekter och andra leddjur knutna till sandmarker. Spridningsmöjligheterna för sandmarksarter är goda genom närheten till bland annat Saxtorps motocrossbana där flera sällsynta och värdefulla arter förekommer.
- Årlig ängsslåtter på sensommaren har stor potential att gynna blommande växter och pollinatörer. På frodigare marker bör kompletterande hävd, exempelvis vårsåtter, tillämpas inledningsvis för att påskynda utvecklingen och motverka uppbyggnaden av grässvål.
- Betesmarkerna har stor potential att utvecklas till en ljusa, blomrika och ekologiskt stabila trädbevuxna betesmarker med höga naturvärden som på vissa platser har lång kontinuitet.

4.5 Rekreativa värden och potential

- Naturreservatet innebär ett långvarigt skydd för rekreationsområdet, och att upplevelsevärdena har potential att öka med tiden.
- Naturreservatet utgör en viktig länk med närliggande rekreationsområden som Häljarps våtmark och naturreservat Järavallen.

- Utvidgning av naturreservatet skapar förutsättningar för att skapa längre motionsstråk.
- Utmärkning av specifika leder och platser för olika aktiviteter har potential att minska störningen mellan olika aktiviteter, samtidigt som kvaliteten ökar.
- Naturpedagogiska skyltar kan bidra till ökade naturupplevelse och kunskap om arter och naturtyper.
- De rekreativa värdena kan vidareutvecklas genom anläggning av anordningar för friluftslivet.
- Förbättrad tillgänglighet och upplevelsevärden kan skapas genom öppnare skogsstrukturer och ett mer varierat fältskikt.

5 Mål och skötselåtgärder

Figur 3: Gränsdragning, skötselområden och delområden i Naturreservat Saxtorpsskogen.

Förvaltningen av naturreservatet ska genomföras i enlighet med naturreservatets syfte och skötselområdenas inriktningar och målbilder. Specifiserade naturvårdsåtgärder för olika skötselområden (figur 3) definieras i stycke 5.5, och som stöd och riktlinje till utförandet finns utvecklingspotential angiven för delområden inom skötselområdena.

Områdesindelningen och skötselåtgärderna baseras på fältbesök, uppföljning av tidigare förvaltning, tidigare skötselplan för naturreservat Saxtorpsskogen (Landskrona stad, 2020a) med tillhörande inventering (Andersson och Nordell, 2010), samt naturvärdesinventering av reservatsområdet (Wahlsteen, 2025).

Löpande skötselåtgärder – Åtgärder som ska genomföras kontinuerligt, ofta årligen.

Restaureringsåtgärder – Åtgärder som genomförs vid behov på olika platser, där det bedöms lämpligt för att uppfylla reservatets syfte samt skötselområdets inriktning och målbild.

Åtgärder som bedöms kunna medföra väsentlig påverkan på naturmiljön, på kort eller lång sikt, ska stämmas av med tillsynsmyndighet enligt miljöbalken innan genomförande.

5.1 Skötselområde 1 – Barrskog

5.1.1 Inriktning

Skogen utvecklas mestadels naturligt men vissa åtgärder påskyndar successivt utvecklingen mot en varierad naturskogskaraktär. Förvaltningen ska stärka barrskogarnas och de lövblandade barrskogarnas biologiska mångfald och strukturella variation genom att utveckla naturskogsliknande ljusa och luckiga skogsmiljöer. Samtidigt som vissa tätare partier och stråk bevaras för att ge skydd och livsmiljöer åt skogslevande fåglar och däggdjur.

På lämpliga platser ska barrskogen långsiktigt kunna utvecklas mot löv- eller ädellövskog, medan tallskog bevaras och utvecklas där den har naturliga förutsättningar. Skötseln ska främja naturlig förnygring av tall, skogsek och andra ädellövträd, samt successivt minska inslaget av gran och främmande trädslag. Även om en trädart kan dominera i olika bestånd eftersträvas en naturlig och mosaikartad variation i struktur och åldersfördelning samt inslag av andra trädarter. Större, slutna och ensartade bestånd ska undvikas, men på mindre ytor kan mer homogena bestånd av till exempel tall, ädellövträd, björk eller hassel tillåtas. Åtgärderna ska bidra till att öka förekomsten av död ved i olika nedbrytningsstadier, skapa och bevara gläntor samt utveckla välutvecklade och ondulerande skogsbryn som integreras med angränsande öppna marker.

Förvaltningen ska gynna ett mosaikartat luckigt och varierat busk- och fältskikt typiskt för sandig tall- och lövblandad skog, samt skapa livsmiljöer för vedlevande insekter, svampar, fåglar och fladdermöss genom veteranisering, faunadepåer och bevarande av död ved.

Främmande arter och invasiva främmande arter bekämpas för att bevara en lokalanpassad naturtyp. Enstaka mindre bestånd av främmande arter kan lämnas kvar långsiktigt om de är viktiga för kultur- och rekreationsvärden och inte hotar befintliga inhemska arter och naturmiljöer.

Rekreativa värden ska stärkas genom att skogen utvecklas mot en mer varierad, ljus och tillgänglig karaktär, samtidigt som tystare och tätare partier bevaras för ostörda naturupplevelser.

5.1.2 Målbild

Skogsområdena präglas av ett varierat naturskogstillstånd som gynnar både hög biologisk mångfald, naturupplevelser och ett rikt friluftsliv. Barrskogarna utgör varierade och naturnära skogsmiljöer med en mosaik av tall- och lövinslag. Skogen präglas av naturlig dynamik, med luckor, gläntor och en varierad åldersstruktur. Skogens täthet varierar, det finns glesvuxna områden med öppen karaktär och vidkroniga solbelysta träd, mer slutna delar med varierande struktur, samt vissa delar som är tätvuxna. Det finns flera inslag av grova, vidkroniga tallar och ädellövträd, välutvecklat fältskikt med lavar, mossor, örter och gräs typiska för sandtallskog, samt rik förekomst av död ved och andra substrat som gynnar vedlevande arter.

I barrblandskogarna har gran och främmande trädslag successivt minskat till förmån för tall, skogsek och andra ädellövträd, vilket har skapat ljusare och mer artrika miljöer.

På vissa lokaler har skogen utvecklats vidare till löv- eller ädellövskog med flerskiktad struktur och ett rikt växt- och djurliv. Skogsbrynen är välutvecklade och blommande, vilket stärker sambanden med angränsande gräsmarker och gynnar pollinatörer.

Barr- och lövskogarna tillsammans bildar en mosaik av varierade skogsmiljöer som erbjuder både ekologisk resiliens och rika naturupplevelser. De utgör stabila och mångformiga ekosystem med stor betydelse för biologisk mångfald, särskilt för vedlevande insekter, svampar, fåglar och andra skogslevande arter.

5.1.3 Löpande skötselåtgärder

- Bekämpning invasiva främmande arter
- Naturvårdsgallring
- Skapande av död ved
- Slyröjning

5.1.4 Restaureringsåtgärder

- Fauna- och fungadepåer

- Friställning naturvärdesträd
- Granutfasning
- Holkar och bomiljöer
- Markstörning
- Naturbete
- Insådd och plantering
- Utveckling skogsbryn
- Utveckling skogsgläntor

5.1.5 Delområden – Beskrivning och utvecklingspotential

5.1.5.1 Sandtallskog, delområde 1a

Figur 4: Bilder på sandtallskog i delområde 1a.

Skogen har utvecklats genom inplantering av tall i mitten av 1900-talet i de västra och sydöstra delarna. Därefter har det skett en efterföljande spridning ut i de då öppna områdena. Området domineras av sandtallskog som i de centrala och norra delarna är relativt gles och luckig med flera vidvuxna och välförgrenade tallar. I dessa delar är skogen fragmenterad med gläntor och angränsande naturliga gräsmarker. Utöver tallskog förekommer sammanhängande mindre bestånd av björk och gran samt inslag av flera andra trädarter som skogsek, bok och främmande arter som rödek och tysklönn.

I västra delen angränsar skötselområdet till en tidigare ledningsgata, skogskanten är skarp och består till en stor del av gran. I området är det en relativt god förnygring av bland annat tall och skogsek.

Flera av skogspartierna har ett tätt busk- och fältskikt bestående av främst björnbär, hallon, vildkaprifol, måbär och fläder. Men det finns även öppnare fältskikt med mossor, lavar, gräs, sandstarr, inslag av blommande örter och ormbunkar som träjon och stensöta. I jämförelse med en naturskog är förekomsterna av torrakor, lågor, högstubbar och annan död ved låga och utgör en bristande resurs för vedlevande arter.

Skåneleden sträcker sig genom området som även nyttjas för ridning och hästträning med spår av longering (hästträning i cirkel med lina).

Utvecklingspotential – Området har en god potential att utveckla både biologisk mångfald och upplevelsevärden som är kopplade till varierande gles tallsandskog med en mosaik av luckor. Förekomsten av vidvuxna och förgrenade tallar ger goda förutsättningar för utveckling av värdefulla strukturer och substrat genom naturvårdsgallring och successiv friställning av sådana träd. Även friställning av enstaka ädellövträd är lämpligt för att stärka den strukturella variationen och gynna ljuskrävande arter. På vissa platser, särskilt längs ytterkanterna mot bilvägar kan vissa bestånd med fördel bevaras tätare för att motverka störningar och fungera som viltrefug.

Röjning och markstörning är lämpligt för att motverka igenväxning av sly och för att främja ett artrikare skogsfältsskikt som är typiskt för gles sandtallskog. Dessa åtgärder bidrar även till att öka områdets tillgänglighet.

Avverkning av gran samt utveckling av varierande och ondulerande skogsbryn bedöms ha en stor potential att ytterligare förstärka naturvärdena, särskilt i övergångszonen mot angränsande delområde 3b. Skogsbrynen kan med fördel ondulera över skötselområdesgränserna och angränsande naturliga gräsmarker kan utökas med gläntor in i området. Särskilt utmed Stora byvägen i södra kanten av området är potentialen god att utveckla solbelysta artrika gräsmarker som sträcker sig som gläntor in i skogen.

Faunadepåer, holkar och andra bomiljöer samt död ved i olika former bör tillkomma för att gynna utvecklingen av biologisk mångfald genom att skapa livsmiljöer för insekter, svampar och fåglar.

5.1.5.2 Sandtallskog, delområde 1b

Figur 5: Bilder på sandtallskog i delområde 1b.

Stora delar av tallbestånden planterades i början av 1900-talet. Tidigare har plockhyggesbruk i varierande omfattning förekommit. Plockhyggesbruket

upphörde dock i det tidigare reservatsområdet i samband med reservatsbildandet 2020. Det utbredda skogsområdet domineras av tät och högvuxen tall men det förekommer varierande stora partier av främst vårtbjörk men även av andra trädslag som gran, lärk, skogsek, bok, lind, lönn. Det förekommer även främmande trädslag som douglasgran, rödek och tysklönn. Föryngringen av tall är sparsam.

Buskskiktet är på många platser tätt och snårigt med uppslag av björk, rönn, asp, vildkaprifol och björnbär samt främmande arter som rödek och tysklönn. På vissa platser är buskskiktet glesare med en god föryngring av skogsek och utspridda förekomster av bland annat hassel, sötkörbär, hagtorn, slån och brakved.

I fältskiktet växer bland annat träjon, skogsbräken, lundbräken, kruståtel, ljung, skogsstjärna, ekorrbär, liljekonvalj, blåbär, revlummer och mossor. I jämförelse med en naturskog är förekomsterna av torrakor, lågor, högstubbar och annan död ved låga och utgör en bristande resurs för vedlevande arter.

Det förekommer ett aktivt friluftsliv i området som har flera olika leder, stråk, stigar och platser som nyttjas för flera olika aktiviteter som vandring, ridning, mountainbikecykling, orientering och scouting.

Utvecklingspotential – Skogen är högvuxen och befinner sig till stor del i ett stadium där höga biologiska värden har god potential att börja utvecklas genom naturlig dynamik i kombination med riktade naturvårdsåtgärder. Åtgärderna bedöms även bidra till ökade naturupplevelser och en mer varierad skogsbild.

Långsiktigt kan delar av sandtallskogen omvandlas till ädellövskog. En varierad karaktär bör skapas genom att utveckla en mosaik med förekomster av luckiga partier och mindre gläntor. Även om delar av skogen kan domineras av tall eller olika ädellövträd bidrar en varierad struktur, åldersfördelning och inslag av olika trädarter till höga naturvärden. Mindre ensartade bestånd av exempelvis tall, ädellövträd och hassel kan också bidra till en storskalig mosaik. Generellt bör naturvårdsgallring och röjning av sly genomföras. Dels för att utveckla ett fältskikt och en föryngring typiskt för en lövblandad sandtallskog. Dels för att förstärka en öppen karaktär. Men vissa tätare partier och stråk kan med fördel bevaras för att ge skydd och livsmiljöer åt skogslevande fåglar och däggdjur. Området norr om Kaninstigen är lämpligt att till stor del bevara som ett sådan tätare viltrefug.

Genom att successivt friställa vissa grova tallar och ädellövträd skapas goda förutsättningar för en utveckling av värdefulla strukturer och varierande livsmiljöer. Veteranisering av utvalda träd samt skapande och bevarande av

död ved i olika former bör genomföras för att ytterligare stärka de ekologiska värdena.

Successiv avverkning av gran och främmande trädslag rekommenderas för att långsiktigt stärka sandtallskogens naturvärden och stabilitet. Utveckling av gläntor och välutvecklade och ondulerande skogsbryn mot öppna marker, med blommande träd och buskar, gynnar insekter, fåglar och fladdermöss.

5.1.5.3 Granskog, delområde 1c

Figur 6: Bilder på granskog i delområde 1c.

Ett par partier av skogen i området domineras av högvuxna granar som inplanterats under mitten av 1900-talet. Granskogen har en karaktär av avverkningsmogen bruksgranskog. Vissa av träden har i olika grad drabbats av granbarkborreangrepp, varav enstaka träd är helt döda. Fältskiktet är artfattigt och består främst av ett mosstäck. Utöver gran förekommer även inslag av bland annat tall, vårtbjörk och skogsek.

Föryngringen av gran är relativt sparsam vilket antagligen beror på att den sandiga jorden utgör ett mindre lämpligt habitat, föryngringen av skogsek är däremot relativt god.

Utvecklingspotential – Granen i området bör successivt avvecklas och övergå till sandtallskog eller ädellövskog. Då granen sprider sig relativt dåligt ska omvandlingen ske under en lång period för att bevara skogsmiljön och undvika kalhygge. Omvandlingen bör ske stegvis under enstaka decennier genom varsamt plockhyggesbruk, inledningsvis kan dock ett uttag på upp till ungefär 40 procent vara lämpligt för att gynna andra trädslag. Vid avverkning gynnas främst uppslag av tall och ädellövträd men även andra inhemska lövträdsarter samt utveckling av gläntor och välutvecklade skogsbryn, även i angränsande delområden. Vid behov förstärks omvandlingen med plantering av ädellövträd, eventuellt med betesskydd.

Generellt ska död ved i naturreservatet bevaras, men avverkad gran bör i första hand bortforslas för att hindra spridning av granbarkborre. Beroende på utveckling förvaltas sedan området som tallsandskog eller blandlövskog.

5.1.5.4 Barrblandskog, delområde 1d

Figur 7: Bilder på barrblandskog i delområde 1d.

Området består av ett blandat barrträdsbestånd som utvecklats i gles tallskog sedan slutet av 1900-talet. Beståndet utgörs främst av gran, ädelgran och lärk, men det finns även högvuxna grova tallar och ädellövträd.

Området är tätvuxet med ett väldigt sparsamt utvecklat fältskikt. I området finns vindskydd och grillplats samt stråk och leder, bland annat skåneleden och sagoslingan.

Utvecklingspotential – För att gynna befintliga rekreationsvärden i den täta skogen kan den delvis lämnas för fri utveckling. På lång sikt bör området dock utvecklas mot tallsandskog eller ädellövskog. Lämpligtvis genom att enstaka tallar och ädellövträd i området försiktigt friställs.

Generellt ska död ved bevaras, men granved bör i första hand bortforslas för att hindra spridning av granbarkborre. Beroende på utveckling förvaltas sedan området som tallsandskog eller blandlövskog.

5.2 Skötselområde 2 – Lövskog

5.2.1 Inriktning

Förvaltningen ska stärka blandlövskogarnas biologiska mångfald, strukturella variation och långsiktiga stabilitet. Det kan ske genom att främja naturlig dynamik och utveckling mot mer naturskogsliknande och variationsrika lövskogsmiljöer. Skogen ska utvecklas med fokus på inhemska trädarter, särskilt ädellövträd som ek och bok och lind, men även andra lövträd.

Åtgärderna i området ska bidra till att skapa en mångformig skog med varierande täthet, där gläntor, luckor och blommande skogsbyn ökar ljusinsläppet och gynnar ett artrikt busk- och fältskikt. Gran och främmande trädslag, såsom rödek, tysklönn och douglasgran, ska successivt minskas för att stärka fältskiktet och de inhemska trädslagens konkurrensförmåga och ekologiska funktion. Enstaka mindre bestånd av främmande arter kan lämnas kvar långsiktigt om de är viktiga för kultur- och rekreationsvärden och inte hotar befintliga inhemska arter och naturmiljöer.

Förvaltningen ska öka tillgången på död ved i olika former och nedbrytningsstadier genom veteranisering, skapande av högstubbar och bevarande av lågor och torrakor.

I fuktigare delar ska vattenregimen om möjligt förbättras för att gynna sumpskogsmiljöer och den biologiska mångfald som är knuten till dessa.

Sambanden mellan lövskogarna och angränsande gräsmarker, våtmarker och barrskogar stärks, så att ett sammanhängande nätverk av varierade skogsmiljöer skapas. Skogsbrynen kan med fördel undulera över skötselområdesgränserna och angränsande naturliga gräsmarker kan utökas med gläntor in i området, i synnerlighet i anslutning till delområde 3c.

Genom skötselåtgärder ska områdenas rekreativa och upplevelsemässiga värden öka, samtidigt som stillsamma partier bevaras för ostörda naturupplevelser.

5.2.2 Målbild

Blandlövskogarna i området präglas av en varierad, naturnära och flerskiktad skogsmiljö med hög biologisk mångfald. Skogen uppvisar en mosaik av olika lövskogstyper – från torra, ljusöppna björk- och aspdominerade partier till fuktiga alkärr och mer slutna ädellövskogar.

Trädskiktet består huvudsakligen av inhemska trädslag, där gran och främmande arter har minskat kraftigt eller helt försvunnit. Skogen har en naturlig variation i täthet och ålder, med gläntor, luckor och halvöppna ytor som ger goda ljusförhållanden och gynnar ett rikt fältskikt och föryngring av ädellövträd.

Gamla, grova träd och ett rikt inslag av död ved utgör viktiga strukturer och substrat för vedlevande insekter, svampar och mossor. I björk- och blandlövsområden har vissa äldre björkar, tallar och ädellövträd friställts och utvecklat breda kronor, vilket skapar värdefulla habitat och ökar variationen.

Fältskiktet består av en rik flora av örter, gräs, ormbunkar, starr och mossor, och buskskiktet är varierat med bland annat hassel, hagtorn, slån och fläder. I

fuktigare delar har förbättrad hydrologi skapat en mer naturlig och variationsrik sumpskog med alsocklar, översilade partier och ett rikt växt- och djurliv.

Skogsbrynen är välutvecklade, blommande och ondulerande, vilket stärker sambanden till angränsande öppna marker och gynnar pollinatörer, fåglar och fladdermöss. Blandlövskogarna utgör därmed en mångformig och resilient naturtyp som kombinerar höga biologiska värden med en rik och varierad naturupplevelse.

5.2.3 Löpande skötselåtgärder

- Bekämpning invasiva främmande arter
- Naturvårdsgallring
- Skapande av död ved
- Slyröjning

5.2.4 Restaureringsåtgärder

- Fauna- och fungadepåer
- Friställning naturvärdesträd
- Granutfasning
- Holkar och bomiljöer
- Markstörning
- Naturbete
- Insådd och plantering
- Utveckling skogsbryn
- Utveckling skogsgläntor
- Utveckling våtmark

5.2.5 Delområden – Beskrivning och utvecklingspotential

5.2.5.1 Björkskog, delområde 2a

Figur 8: Bilder på björkskog i delområde 2a.

De olika björkskogspartierna i området är varierande i successionsstadium. Bestånden är baserat på historiska flygfoton ungefär 20 till 60 år gamla. I vissa områden finns det betydande inslag av andra trädarter, exempelvis asp, medan andra har mer ensartade björkbestånd.

Fältskikten i de olika områdena är ofta artfattiga och varierar från en dominans av gräs i öppnare områden till igenväxning med slyartad vegetation i vissa partier.

På flera platser är skogsbrynen obefintliga eller dåligt utvecklade. Områdena har generellt sett låga naturvärden och är mestadels otillgängliga. Men det finns stigar som löper igenom områdena. Björkskogen vid Kaninstigen har större variation med varierande busk- och fältskikt samt en flera grova björkar vilket skapar högre naturvärden.

I jämförelse med en naturskog är förekomsterna av torrakor, lågor, högstubbar och annan död ved låg och utgör en bristande resurs för vedlevande arter.

Utvecklingspotential – För att öka den biologiska mångfalden i området bör på lång sikt inslagen av andra inhemska trädarter öka. Detta kan ske successivt genom att befintliga tallar och lövträd friställs och att gläntor skapas. I väldigt fuktiga områden kan skogen omvandlas mot alkärr.

Utveckling av välutvecklade och ondulerande skogsbryn mot öppna marker gynnar insekter, fåglar och fladdermöss.

5.2.5.2 Alkärr, delområde 2b

Figur 9: Bilder på alkärr i delområde 2b.

Alkärren i naturreservatet är baserat på historiska flygfoton ungefär 40 till 70 år gamla. Bestånden är tätvuxna och vattenregimen är generellt något låg för att det ska ske en utveckling av de höga naturvärden som är knutna till sumpskogar. På enstaka platser har så kallade alsocklar börjat utvecklas.

Fältskiktet är på vissa platser väldigt sparsamt, medan andra är igenvuxna av snår eller täckta av mossor, gräs, halvgräs och starr. Föryngringen av klibbal är ofta låg och det förekommer främst en del uppslag av fläder.

Förekomsterna av torrakor, lågor, högstubbar och annan död ved är på vissa platser ganska god men oftast är de låga i jämförelse med en naturskog och utgör en bristande resurs för vedlevande arter.

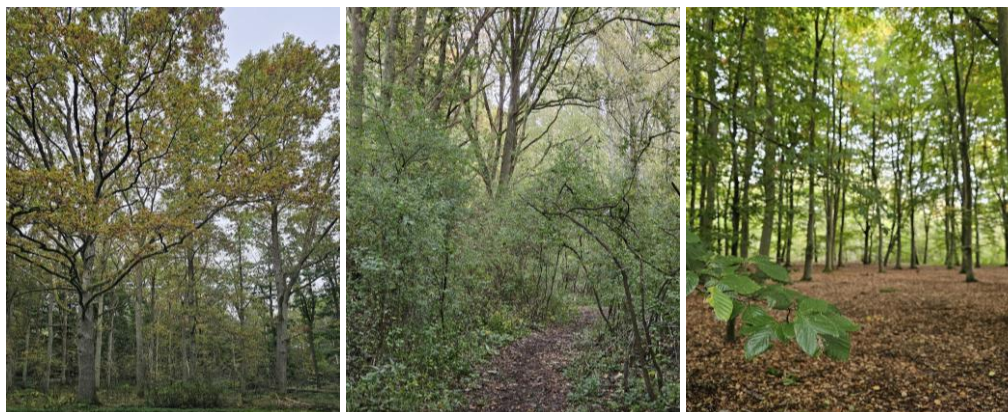
Utvecklingspotential – Miljön i området har god potential att utveckla höga naturvärden, främst genom åtgärder som stärker hydrologisk funktion och ökar strukturell variation. En förbättrad vattenhållande förmåga och ökat ljusinsläpp kan på sikt gynna en artrik flora och fauna typisk för sumpskogsmiljöer.

Selektiv röjning och gallring rekommenderas för att gynna föryngring, skapa en mer varierad träd- och buskstruktur, öka tillgången på solbelysta partier samt bidra till att öka vattenregimen genom minskat vattenupptaget av träd. Åtgärderna behöver genomföras med försiktighet för att bibehålla den fuktiga karaktären och undvika markskador. Reglering av vattenregimen genom till exempel dämning av diken eller återställning av naturlig vattennivå bedöms ha stor potential att förbättra kärrets ekologiska funktion. Men en sådan förändring kan påverka anslutande områden och kräver därför en våtmarksutredning.

Veteranisering av enstaka träd och skapande av död ved i olika former bör genomföras för att stärka livsmiljöer för vedlevande insekter, svampar och mossor.

Området kan genom ovanstående åtgärder utvecklas mot en mer naturlig, översilad och variationsrik sumpskog med höga biologiska och upplevelsemässiga värden.

5.2.5.3 Blandlövskog, delområde 2c

Figur 10: Bilder på blandlövskog i delområde 2c.

Blandskogen i området tillkom från och med 1960-talet genom planteringar och naturlig föryngring. Mestadels har skogen en stor variation av trädarter med det finns mindre ädellövskogspartier som är dominerade av skogsek och bok, samt sammanhängande stora bestånd av rödek. Övriga trädslag i skogen är bland annat gran, tall, lärk, vårtbjörk och skogsalm samt de främmande trädarterna tysklönn och douglasgran. Områdets stora rödekar och tysklönnar bidrar till kraftig föryngring och tätt buskskikt av rödeksuppslag.

Busk och fältskikt varierar från artfattig tätvuxen bokskog med bristfällig föryngring till stora områden med bland annat skogsek, bok, rönn, hassel, slån, hagtorn, fläder, snår av hallon och björnbär, ormbunkar, ekorrbär, stinknäva och harsyra.

I jämförelse med en naturskog är förekomsterna av torrakor, lågor, högstubbar och annan död ved låg och utgör en bristande resurs för vedlevande arter.

Utvecklingspotential – Blandskogen i området har god utvecklingspotential att på sikt närma sig en mer naturskogsliknande struktur med stora inslag av ädellövträd. Gran och främmande trädarter som rödek och tysklönn bör successivt utarmas för att gynna inhemska ädellövträd och andra lövträd med högre naturvärdespotential. De omfattande uppslagen av rödek och tysklönn behöver begränsas.

Utveckling av gläntor, luckor och halvöppna ytor kan bidra till ett rikare fältskikt och främja föryngring av önskade lövträd. I samband med detta kan solitära träd, särskilt grova ekar, bokar och andra ädellöv, friställas för att utveckla värdefulla strukturer och stabila habitat över tid.

Ondulerande och blommande brynmiljöer kan skapas mot angränsande öppna marker genom gallring av täta bestånd och bevarande av buskar som hassel, hagtorn, slån och fläder.

Ett särskilt fokus bör ligga på att öka mängden död ved i olika nedbrytningsstadier. Veteranisering av utvalda träd, skapande av högstubbar och bevarande av lågor och torrakor kan successivt kompensera för dagens brist och gynna vedlevande arter.

Täta uppslag av rödek och rönn, samt snårbildande arter som hallon, björnbär och vildkaprifol hanteras lokalt där de konkurrerar med ädellövföryngring och utveckling av ett rikt fältskikt.

Genom naturvårdsgallring, röjning av främmande trädslag och stöd för naturlig föryngring av ädellövträd och andra inhemska lövträd kan skogen utvecklas mot en mer varierad, stabil och ekologiskt värdefull blandskog. På sikt kan detta även stärka rekreationsupplevelserna och bidra till en

landskapsbild med tydligare lövinslag, solitära träd och variation mellan täta partier och ljusare gläntor.

5.3 Skötselområde 3 – Naturlig gräsmark

5.3.1 Inriktning

Förvaltningen ska stärka gräsmarksbiotopernas biologiska mångfald mot en hög artrikedom av blommande växter och pollinatörer, genom att minska näringshalten, reducera tät grässvål, öka solinstrålningen, skapa sandblottor och faunadepåer, samt upprätthålla och skapa kantzoner med ondulerande och välutvecklade skogsbryn.

Åtgärderna ska även motverka igenväxning av vedartade växter och konkurrenskraftiga näringsgynnade arter, samt förhindra spridning av invasiva arter. Enstaka träd eller buskar kan finnas inne i de öppna gräsmarkerna om det gynnar den biologiska mångfalden med en mosaikartad struktur.

Skapande av skogsbryn och gläntor ska leda till att naturtypen Naturlig gräsmark ska öka i yta. Det ska ske genom tillkommande gläntor samt att de befintliga gräsmarkerna sträcka sig som flikar in i angränsande skogsskötselområden. För att utveckla skogsbrynen kan även brynvegetation med främst blommande och bärande träd och buskar sträcka sig som mindre flikar in i gräsmarkerna, i synnerlighet i delområde 3c.

Våtmarker ska bevaras och om möjligt utvecklas och mindre grodvatten kan eventuellt skapas.

5.3.2 Målbild

De naturliga gräsmarkerna utgör biologiskt värdefulla ängsmiljöer med varierande växtsamhällen typiska för sin naturtyp. Ängarna har rika växtsamhällen, är integrerade med sin omgivning och har strukturer (bryn, blottor, gläntor och faunadepåer), vilket gynnar biologisk mångfald och värdefulla naturupplevelser. Ängarna omfattar en mosaik av varierande växtsamhällen, från torrängar till fuktängar. De är välhävda och präglas av hög artrikedom med ett rikt inslag av blommande växter som gynnar pollinatörer och andra djur, inklusive flera hotade och fridlysta arter.

I de torra, sandiga partierna finns områden med exponerad sandjord som gynnar fröspridning, grävande insekter och utbredning av torrmarksmossor och lavar. Ängens struktur är utpräglad luckig och småskalig.

I den fuktiga gräsmarken i skötselområde 3d kan en ökad vattenregim och en mindre öppen vattenyta skapa nytt habitat till groddjur och insekter.

Angränsande skogsbryn är välutvecklade och ondulerande. De innefattar många olika inhemska buskar och träd som har blommor och bär under stor del av säsongen. De varierande skogsbrynen sträcker sig ofta över skötselområdesgränserna.

I de öppna ytorna kan finnas enstaka träd eller buskar som gynnar den biologiska mångfalden.

Sandblottor och faunadepåer såsom död ved, stenrösen och högar av slåtterrester skapar livsmiljöer för insekter och smådjur.

Tillsammans ger detta ett dynamiskt och långsiktigt hållbart ängsekosystem.

5.3.3 Löpande skötselåtgärder

- Bekämpning invasiva främmande arter
- Markstörning
- Slyröjning
- Ängsslåtter

5.3.4 Restaureringsåtgärder

- Fauna- och fungadepåer
- Insådd och plantering av växter
- Kompletterande vårsåtter
- Naturbete
- Naturvårdsbränning
- Utveckling skogsbryn
- Utveckling våtmark
- Vårsåtter

5.3.5 Delområden – Beskrivning och utvecklingspotential

5.3.5.1 Torr gräsmark, delområde 3a

Figur 11: Bilder på torr gräsmark i delområde 3a.

Gräsmarkerna har efter bildandet av naturreservat Saxtorpsskogen 2020 förvaltats med årlig sensommarslätter. Materialet som slagits i de små gräsmarksytorna har samlats i enstaka högar som faunadepåer. Årlig hopsamlingen av slaget material har enbart pågått sedan 2023 och stora delar av ytorna domineras fortfarande av gräs.

Längs Hagenvägen finns en del partier med välutvecklad torrängsvegetation. Där växer bland annat den fridlysta växten hedblomster, samt blåmunkar och gulmåra. Det finns även torrängsinslag i flera solexponerade kantzoner, bland annat i anslutning till Stora Byvägen.

Utvecklingspotential – Då marken är sandig och torr finns det stor potential att vidareutveckla artrikedomen av växter, insekter och andra leddjur som är knutna till sandmarker. Spridningsmöjligheterna bör vara goda då området bland annat ligger nära Saxtorps motocrossbana där många sällsynta och värdefulla sandmarksarter finns.

Årlig ängsslätter behöver genomföras på sensommaren för att minska näringshalten och bevara och gynna en hög artrikedomen av blommande växter. Förvaltningen av frodiga marker som domineras av bredbladiga gräs och andra näringsgynnade växter kompletteras med vårslätter för att påskynda utvecklingen och motverka uppbyggnaden av grässvål.

Utökning av gräsmarken i flikar och gläntor in i skogen, samt avverkning av utvalda skuggande träd har stor potential att utveckla ängens mosaikartade variation och en livsmiljö för många torrängsarter. Det är lämpligt att skapa mindre sandblottor med lättare markstörning för att gynna fröspridning och grävande insekter.

5.3.5.2 Torr gräsmark, delområde 3b

Figur 12: Bilder på torr gräsmark i delområde 3b.

Området utgörs av en linjär öppen och delvis igenvuxen yta som utgörs av en tidigare ledningsgata. Sedan bildandet av Naturreservat Saxtorpsskogen 2020 har tätvuxna uppslag av främst björk röjts undan. Björk, gran och björnbär sprider sig dock in i området och det finns även en del uppslag av skogsek. Gran och tall dominerar skogen i kanterna och brynen är lågutvecklade. Längs mitten av området sträcker sig en upptrampad stig.

Utvecklingspotential – Det finns stor potential att utveckla ängsvegetation och välutvecklade ondulerande skogsbryn.

För att utveckla området krävs inledningsvis röjning av vedartade uppslag och angränsande granbestånd. Området är därefter i behov av årlig sensommarslåtter och markstörning. Ängsvegetation kan vid behov förstärkas med plantering eller sådd av lämpliga inhemska arter.

5.3.5.3 Frisk gräsmark, delområde 3c

Figur 13: Bilder på frisk gräsmark i delområde 3c.

Gräsyten är en tidigare jordbruksmark som en bit in på 2000-talet varit åker. Under senare tid har marken hävdats oregelbundet utan bortforsling av slaget material.

Större delen av området har en frodig, näringsgynnad och artfattig gräsvegetation där en kraftig grässvål har utvecklats och det finns vissa uppslag av vedartad vegetation som klibbal och tall.

I nordost finns ytor där potentialen bedöms god för snabbare utveckling av specialiserad torrängsflora. Där är vegetationen artrikare och har inslag av torrängsväxter som harklöver, ärenpris, gråbinka och blåmunkar.

Runt området är gränserna till skogsmarken raka och skogsbrynen är oftast obefintliga eller lågutvecklade.

Ibland nyttjas gräsmarken för småskaliga evenemang och ridningsaktiviteter. Längs kanterna och genom området sträcker sig vandringsstråk och leder som delvis används även för cykling och ridning.

Utvecklingspotential – Området är i stort behov av årlig sensommarslätter som de första åren behöver kompletteras med vårslätter, naturvårdsbränning eller naturvårdsbete för att uppnå målbilden.

Initialt kan delar av ytan slås tidigt med slaghack eller röjsåg för att motverka grässvål och vedartade uppslag, detta gäller i synnerlighet den västra delen. I nordost bör ytor med torrängsflora förvaltas genom sensommarslätter.

Det är lämpligt att skapa mindre sandblottor med lättare markstörning för att gynna fröspridning och grävande insekter.

Ondulerande och varierande skogsbryn som sträcker sig över skötselområdesgränserna bör utvecklas. Brynutvecklingen kan med fördel förstärkas med inhemska buskar med blommor och bär, som hagtorn, slån och rosor.

5.3.5.4 Fuktig gräsmark, delområde 3d

Figur 14: Bild på fuktig gräsmark i delområde 3d.

Området har nyttats som jordbruksmark till 1970-talet, efter det har den fuktiga gräsmarken hållits öppen men successivt utvecklats till våtmarksvegetation.

Vattenregimen är relativt låg och det saknas öppen vattenspegel.

Den fuktiga gräsmarken domineras av vecketåg, vass och bredkaveldun men här växer även bland annat hundäxing, hässlebrodd, slokstarr, läkevänderot och strandklo. Pil och klibbal har vuxit upp i delar av området.

Utvecklingspotential – Det finns goda möjligheter att stärka våtmarkens biologiska värden genom riktade skötsel- och restaureringsåtgärder. En återkommande ängsslåtter vartannat år kan bidra till att hålla konkurrenskraftiga arter som vass, bredkaveldun och veketåg i schack samt gynna en mer varierad örtflora. Samtidigt bör vedartad igenväxning av bland annat pil och klibbal motverkas genom röjning för att bevara öppna partier och skapa ljusförhållanden som främjar fuktängsarter.

För att öka habitatvärdena för både flora och fauna kan vattenregimen höjas, till exempel genom dämning av dränering. I eller i anslutning till området kan en mindre damm anläggas för att skapa en öppen vattenspegel, vilket gynnar groddjur, insekter och våtmarksfåglar. Genom kombinationen av slåtter, ökad vattennivå och begränsning av igenväxning kan våtmarken utvecklas mot en mer divers och öppen fuktäng med starkare funktion som livsmiljö för våtmarksväxter, insekter och fåglar.

5.4 Skötselområde 4 – Naturbetesmark

5.4.1 Inriktning

Förvaltningen ska bevara och återutveckla de trädbärande naturbetesmarkernas biologiska mångfald, kulturhistoriska värden och landskapsekologiska funktion. Det ska ske genom att anpassa hävden och återställa de öppna och halvöppna hagmarksmiljöerna. Skötseln ska främja en varierad vegetation med rik flora av ängs- och betesmarksarter. Vidare skapa förutsättningar för ett rikt insekts- och fågelliv knutet till solöppna, blomrika mosaikartade betesmiljöer med inslag av träd och buskar.

Åtgärderna ska inriktas på att minska igenväxning genom röjning och selektiv gallring, samt att anpassa betetrycket så att markfloran kan blomma och fröa av sig. Mindre skogsdungar, solitära träd, brynzoner och blommande buskar bevaras som viktiga strukturella element och habitat som stärker både ekologiska samband och landskapets visuella värden.

5.4.2 Målbild

Naturbetesmarkerna präglas av en ljus, blomrik och varierad hagmarksmiljö med hög biologisk mångfald och tydlig kontinuitet som kulturpräglad odlingslandskap. De har mestadels en öppen blommande gräsmarksmiljö men uppvisar en mosaik med glesa trädpartier, solitära träd och blommande buskage.

Fältskiktet domineras av örtrika och artrika partier med typiska ängs- och betesmarksarter, där hävden håller tillbaka gräsdominans och igenväxning

Busk- och brynskiktet är varierat med inslag av hagtorn, slån, nypon och enstaka sälgar, vilket gynnar pollinatörer, fåglar och smådjur.

Tillsammans utgör betesmarkerna ett värdefullt inslag i reservatets landskap, där samspelet mellan örtrika gräsmarker, träd och buskar skapar en ekologiskt stabil, kulturhistoriskt förankrad och upplevelsemässigt rik naturtyp.

5.4.3 Löpande skötselåtgärder

- Bekämpning invasiva främmande arter
- Naturbete
- Slyröjning

5.4.4 Restaureringsåtgärder

- Fauna- och fungadepåer
- Friställning naturvärdesträd
- Holkar och bomiljöer
- Insådd och plantering
- Markstörning
- Naturvårdsgallring
- Skapande av död ved
- Utveckling skogsbryn
- Vårslåtter
- Ängsslåtter

5.4.4.1 Trädbärande naturbetesmark, delområde 4a

Figur 15: Bilder på trädbärande naturbetesmark i delområde 4a.

Naturbetesmarken norr om Sandtrollets förskola har en kontinuitet som beteshage sedan ungefär 50 år, och utgör en värdefull del av det lokala jordbrukslandskapet. Hagen är delvis solöppen med glesa tallbestånd och enstaka solitär skogsek.

Fältskiktet är delvis välutvecklat med arter som harköver, puktörne, rödklöver, gulmåra och ängsskallra. Området ingår i ängs- och betesmarksinventeringen (Eneland, 2017) och det är i naturvärdesinventering (Wahlsteen, 2025) utpekad som en biotop med påtaglig särskild betydelse för naturliga populationers långsiktiga utveckling och bevarande i ett regionalt eller nationellt perspektiv.

Hävden har dock inte varit tillräcklig för att upprätthålla en artrik hagmarksflora. Stora partier är igenvuxna med björnbär, måbär och gräs med tjock grässvål. Dessutom skuggar angränsande skog stora delar av området.

Utvecklingspotential – Naturbetesmarken har stor potential att återutvecklas till en artrik och variationsrik hagmarksmiljö. Genom att återuppta och förstärka hävden kan den tidigare rika floran gradvis återetableras.

Ett väl avvägt samspel mellan bete, slåtter och röjning skapar förutsättningar för att minska gräsdominansen och gynna spridning och etablering av konkurrenssvaga ängsarter. Förbättrade ljusförhållanden, genom naturvårdsgallring och röjning av uppväxta björnbärssnår, måbär, sälk, al och andra lövuppslag, ger markfloran möjlighet att utvecklas. Samtidigt bidrar bevarade talldungar, öppna blommande buskage och brynmiljöer samt friställning av solitär skogsek till en mosaik av livsmiljöer som gynnar både växter och insekter.

Med ett varierat och anpassat betestryck som låter örtrikedomen blomma och fröa av sig, kan naturbetesmarkens biologiska värden successivt stärkas. På sikt kan området utvecklas till en ljus, blomrik och ekologiskt stabil hagmark där den långa kontinuiteten och de naturliga strukturerna åter blir bärande för en hög biologisk mångfald.

5.4.4.2 Blandlövhage, delområde 4b

Figur 16: Bilder på blandlövskog i delområde 4b.

Delar av området har nyttjats för bete sedan början av 2000-talet, tidigare har den brukats om åker. De senaste 10–15 åren har igenväxningen varit kraftig och en stor del av marken är nu trädbevuxen. Betetrycket på den kvarvarande öppna marken är ibland för hårt för att gynna utveckling av ett artrikt fältskikt. Trädskiktet består främst av unga tätvuxna bestånd med tall, björk och klibbal. I de kvarstående öppna ytorna växer enstaka hagtornsbuskar.

Utvecklingspotential – Området har förutsättningar att utvecklas till en mer öppen och artrik betesmark genom successiv restaurering och anpassning av hävden. Genom att gradvis återställa den öppna karaktären finns potential att återskapa en variationsrik naturmiljö med en mångfald av växter och insekter knutna till ljusa betesmarker.

De unga och täta bestånden av tall, björk och klibbal kan på sikt reduceras och glesas ut så att en mer halvöppen hagmarksmiljö etableras, där inslag av enstaka träd och buskar bidrar till struktur och livsmiljövariation.

Genom att bevara och utöka de öppna partier som fortfarande finns, med bland annat hagtorn, gynnas etablering av ängs- och betesmarksarter när ljus och markdynamik förbättras.

Med ett mer balanserat betetryck och en ökad variation i markanvändningen finns möjlighet att utveckla ett mosaikartat landskap med både trädklädda och öppna delar. Betetrycket har potential att bli mer balanserat genom utökning av den befintliga betesmarken samt gallring av skuggande träd som hämmar markvegetationen.

På sikt kan området få höga naturvärden som en ljus och artrik betesmark med stabila populationer av pollinatörer och andra arter knutna till traditionellt hävdad mark.

5.5 Definition naturvårdsåtgärder

Nedan beskrivs innebörden av naturvårdsåtgärder som anges i punktlistor för reservatets fyra olika skötselområden.

Bekämpning av invasiva främmande arter – Ska genomföras enligt gällande lagstiftning och Landskrona stads åtgärdsplan för att bekämpa invasiva växter. Bekämpningen omfattar även arter som av Artdatabanken klassats med potentiellt hög eller mycket hög risk för invasivitet. Död ved och virke från främmande trädarter som rödek, tysklönn, douglasgran och ädelgranar kan bortforslas från området.

Fauna- och fungadepåer – Skapande och underhåll av lämpliga depåer såsom slätterhögar, grov död ved, rishögar eller stenrösen för att gynna

insekter, svampar, mossor, lavar samt smådjur som igelkott, groddjur och kräldjur, exempelvis snok. Placeras med fördel oftast i solbelysta lägen.

Friställning naturvärdesträd – Utvalda stora tallar, ädellövträd och andra naturvärdesträd friställs successivt för att öka ljusinsläppet och främja utvecklingen av vida kronor.

Granutfasning – Gran avverkas för att gynna tall och inhemska lövträdsarter. Sammanhängande granbestånd avverkas succesivt medan utspridda mindre inslag av gran kan avverkas direkt. Död ved och virke från gran bortforslas i första hand från naturreservatet.

Holkar och bomiljöer – Holkar för fåglar och fladdermöss ska finnas spridda i reservatet. Även mulmholkar, bihotell och andra boplatser kan installeras. De ska underhållas eller ersättas vid behov för att upprätthålla funktionen som häcknings- och boplatser.

Insådd och plantering – Genomförs med inhemska arter lämpliga för biotopen. Fröer ska i första hand vara av lokal proveniens, exempelvis genom spridning av slåttermaterial från artrika naturgräsmarker som kommunens ättehögar. Vid plantering av vedartade växter, exempelvis vid utveckling av bryn eller ädellövskog, kan unga plantor behöva betesskydd.

Markstörning – Årlig markstörning för att skapa små sandblottor i sandiga torrängsytor. Genomförs med handverktyg, maskin eller genom naturlig störning från bete eller annan aktivitet där det bedöms lämpligt.

Naturbete – Alternativ eller komplement till ängsslåtter, särskilt i frodiga gräsmarker med tjock grässvål, eller där betesdjurens markstörning skapar varierade ängshabitat med sandblottor. Kan även användas i skog för att motverka slyuppslag och öka variationen. Betetrycket ska anpassas för att gynna utveckling av ett artrikt fältskikt.

Naturvårdsbränning – Vårbränning av gräsmarker för att minska kväve- och organiskt innehåll. Lämplig på näringsrika gräsdominerade öppna marker. Kompletterar sensommarslåtter och gynnar blomrik vegetation.

Naturvårdsgallring – Genomförs i täta bestånd för att skapa solinstrålning och luckighet samt variation i naturtyper, åldersfördelning och skiktning. Träd med höga befintliga eller potentiella naturvärden bevaras. I första hand avverkas gran och främmande trädarter.

Skapande av död ved – Mängden död ved ska successivt öka genom skapande av torrakor, högstubbar, lågor, rishögar och veteraniseringsåtgärder. Utöver ved och virke från gran och främmande trädarter, får ved och virke

enbart bortforslas från naturreservatet om det är av naturvårds- eller säkerhetsskäl.

Slyröjning – Täta bestånd av exempelvis björnbär, vildkaprifol, rönn, björk och främmande arter ska på lämpliga platser röjas för att bevara och skapa en flerskiktad öppen skogsmiljö. Markstörning med maskin eller naturbete kan vara ett lämpligt alternativ för effektiv bekämpning av sly. Lämpliga ytor och stråk bevaras täta för att gynna det vilda djurlivet.

Utveckling skogsbryn – Skogsbryn ska vara varierade och ondulerande över skötselområdesgränserna. Bryn får växa in i gräsmark och vice versa. Variation av blommande och bärande inhemska vedartade arter ska gynnas för att skapa föda under större delen av året.

Utveckling skogsgläntor – Gläntor bevaras och skapas för att öka biologisk mångfald genom ljusa, varma och strukturrika miljöer. Åtgärder omfattar selektiv gallring, borttagning av skuggande träd och begränsad markstörning. Vid behov röjs gläntor för att motverka igenväxning av exempelvis björnbär, rönn och björk. Vissa gläntor kan förvaltas som naturlig gräsmark eller naturbetesmark.

Utveckling våtmark – Förhöjd vattennivå och anläggning av grunda dammar kan utföras för att gynna groddjur och insekter. Åtgärden kan påverka angränsande områden och kräver därför våtmarksutredning.

Vårslåtter – Vårslåtter med hopsamling av slaget material är lämplig på frodiga, näringsrika gräsmarker. Som komplement till sensommarslåtter påskyndar den utvecklingen av blomrika marker. 10–20 % av ytan ska lämnas oslagen för att skapa kontinuitet i insekternas habitat.

Ängsslåtter – Årlig sensommarslåtter med hopsamling av slaget material. Våtmarksområden slås vartannat år. Där det är lämpligt kan materialet samlas i högar som faunadepåer. På större, frodigare ytor transporteras materialet bort. Vid slåtter av större ytor ska 10–20 % lämnas oslagna för att bevara ett kontinuerligt habitat för insekter. I kantzoner till andra skötselområden gynnas välutvecklade och ondulerande bryn, även in i angränsande områden.

5.6 Anläggningar och allmän skötsel

5.6.1 Gränsmarkering och vägvisning

5.6.1.1 Gränsmarkering och vägvisning

Utmärkning av reservatets gräns och vägvisning till reservatet ska följa Naturvårdsverkets anvisningar. Markeringar ska förbättras eller bytas ut vid behov.

5.6.2 Informationsplatser, skyltar och material

Att sätta upp för många skyltar ska undvikas, men ytterligare skyltar utöver nedanstående kan tillkomma om de är kopplade till naturreservatets syfte. Skylthållarna bör utformas enhetligt i obehandlat trä. Skyltarna ska bytas ut vid behov.

5.6.2.1 Informationsskyltar

Större informationsskyltar om naturreservatet ska finnas vid reservatets större parkeringsplatser och samlingsplatser. Dessa bör kompletteras med ytterligare informationsskyltar, som kan vara mindre, vid ungefär fem olika huvudingångar till naturreservatet. Reservatsskyltarna ska vara utformade i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar.

5.6.2.2 Naturpedagogiska skyltar

Dessa skyltar finns vid olika stråk och platser i naturreservatet. Vissa skyltar bör tillkomma och befintliga skyltar behöver underhållas och vid behov bytas ut eller uppdateras. Trädslingan är ett stråk i naturreservatet där det finns informationsskyltar om olika träddarter. Sagoslingan är ett stråk i naturreservatet där det finns skyltar med en berättelse om en saga kopplat till naturen. På lämpliga platser bör det tillkomma naturpedagogiska skyltar som beskriver naturmiljöer, arter och annan naturinformation, exempelvis död ved och ängar.

5.6.2.3 Restriktionsskyltar

Vid behov kan illustrativa skyltar med exempelvis dumpningsförbud, eldningsförbud och koppeltvång tillkomma på lämpliga platser.

5.6.3 Bänkar, bord och grillplatser

5.6.3.1 Rastplatser

Bänkar och bord finns enbart vid rastplats nordväst om skötselområde 3c. Ytterligare rastplats bör tillkomma, i synnerlighet i östra delen av naturreservatet. Med fördel placeras enstaka bänkar ut vid leder. Grillplatser finns vid ovan nämnda rastplats samt vid de två vindskydden. Anläggningarna behöver underhållas och bytas ut vid behov.

5.6.4 Rekreatiionsstråk, leder och stigar

Figur 17: Bilder på Skåneleden som sträcker sig igenom stora delar av naturreservatet.

5.6.4.1 Rekreatiionsstråk, utveckling

Stråk, leder och stigar ska bevaras och utvecklas i balans med naturvärden i enlighet med naturreservatets syfte. Permanent belysning ska inte tillkomma. De flesta stigar är uppkomna genom naturligt slitage och är mestadels underhållsfria. Inom området ska det finnas markerade motion- och rekreationsslingor. Detta inkluderar olika slingor för aktiviteter till fots, lämpligtvis med olika sträckor på upp till tio kilometer. Det ska även finnas en cykelslinga för mountainbike, och vid behov kan det även anläggas markerade slingor och platser för andra aktiviteter som exempelvis ridning. Utvecklingen ska ske i samråd med relevanta intresseföreningar. Slingor för olika aktiviteter bör separeras, även om de på vissa platser löper tillsammans. I första hand nyttjas befintliga stigar och stråk, men nyanläggning kan bli nödvändigt på vissa platser.

5.6.4.2 Rekreatiionsstråk, säkring och tillgänglighet

Markerade stråk, leder och större stigar ska hållas framkomliga och vid behov säkras från riskträd, död ved placeras i närheten på lämplig plats.

5.6.4.3 Ledmarkeringar

Större leder och slingor ska markeras, detta inkluderar även slingor för aktiviteter till fots samt mountainbikeslinga. Även slingor för övriga aktiviteter som exempelvis ridning kan markeras.

5.6.5 Vindskydd

Figur 18: Bilder på ett av två vindskydd som finns i naturreservatet.

5.6.5.1 Vindskydd, underhåll och anläggning

Det finns två vindskydd inom reservatet. Det ena ligger vid scoutstugan längs kaninstigen och det andra vid förskolan Sandtrollet. Ytterligare vindskydd kan bli aktuellt i andra delar av skogen om behov uppstår.

5.6.6 Parkering och vägar

5.6.6.1 Parkering underhåll och anläggning

Det finns två parkeringsplatser till naturreservatet som rymmer ungefär tio bilar vardera. Ytterligare parkeringsplatser kan tillkomma för besökare till naturreservatet. Parkeringsplatserna behöver underhållas och skyltar ska tillkomma och bytas ut eller uppdateras vid behov.

5.6.6.2 Avgränsning fordon

Vid behov kan vissa platser spärras av för att hindra olovlig infart med fordon. Med fördel genomförs detta med utplacering av naturstensblock eller kraftiga liggande trädstammar. Dessa placeras som närmast en meter från väg.

5.6.6.3 Vägar, underhåll och anläggning

Befintliga vägar och vägsyltar inom området behöver underhållas.

5.6.6.4 Busshållplatser

Busshållplatser för besökare till naturreservatet kan tillkomma.

5.6.7 Plats för naturlek

5.6.7.1 Plats för naturlek

Även om området erbjuder många möjligheter för lek i naturen så saknas anlagd plats för lek. Det kan bli aktuellt att anlägga en naturlekplats, en plats med naturmaterial som lämpar sig för lek eller andra rekreatiönsanordningar för barn, om det genomförs i enlighet med naturreservatets syfte.

5.6.8 Renhållning

5.6.8.1 Renhållning

Naturreservatet ska rensas från skräp och avfall, vilket inkluderar trädgårdsavfall som kan orsaka väsentlig skada på naturvärdena.

6 Dokumentation och uppföljning

6.1 Dokumentation och uppföljning

Skötselplanen gäller tills vidare och omfattar de mål och riktlinjer för skötsel som anges i planen. Den som ansvarar för skötselåtgärderna ansvarar även för att följa upp genomförandet, vid behov i samarbete med miljöförvaltningen.

Miljöförvaltningen ansvarar i sin roll som tillsynsmyndighet för att vid behov genomföra och dokumentera inventeringar av utvalda arter och organismgrupper. Enligt naturvärdesinventeringen av Saxtorpsskogen (Wahlsteen, 2025) rekommenderas regelbundna inventeringar av vissa organismgrupper för att skapa en robust kunskapsbas som möjliggör adaptiv förvaltning. Kunskapen utgör också ett bra underlag till utveckling av naturpedagogik. Vissa inventeringar bör genomföras återkommande, lämpligtvis var femte år, för att följa utvecklingen av reservatsförvaltningen. Omfattningen på inventeringarna kan anpassas efter behov och resurser, särskilt viktigt är att följa utbredningen av naturvårdsarter. Det är viktigt att metodiken möjliggör uppföljning och att fynden registreras i Artportalen. Rekommenderade artinventeringar är i fallande prioriteringsordning:

- Ängsväxter och rödlistad fåltflora, återkommande
- Fågelinventering, återkommande
- Invasiva främmande arter, återkommande
- Svampar
- Vedlevande skalbaggar
- Fladdermusinventering
- Lavar
- Mossor

Miljöförvaltningen ska regelbundet utföra reservatstillsyn för att kontrollera efterlevnaden av skötselplanen samt gällande beslut och föreskrifter. I samband med reservatstillsynen sammanställs en kontrollrapport.

7 Kostnadsansvar och prioriteringar

7.1 Nämndernas roller

- Kommunstyrelsen är markägare av den kommunägda mark som ingår i naturreservatet.
- Stadsbyggnadsnämnden hanterar markfrågor och arrenden.
- Teknik och stadsmiljönämnden genomför förvaltningen av naturreservatet.
- Miljönämnden är tillsynsmyndighet för naturreservatet och kommunens naturvårdsorgan.

7.2 Förvaltningarnas ansvar

7.2.1 Stadsbyggnadsförvaltningen

Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för arrendeavtal inom den kommunägda mark som ingår i naturreservatet. Nya och ändrade arrendeavtal stäms av med teknik- och stadsmiljöförvaltningen och miljöförvaltningen.

7.2.2 Teknik- och stadsmiljöförvaltningen

Teknik- och stadsmiljöförvaltningen ansvarar för löpande skötselåtgärder och de restaureringsåtgärder som faller inom ramen för teknik- och stadsmiljönämndens ansvar. Dessa restaureringsåtgärder är ofta mer generella och av större karaktär, som exempelvis utfasning av granbestånd, vårsåtter samt skapande av död ved i samband med naturvårdsgallring. Vid behov genomförs åtgärderna med rådgivningsstöd från miljöförvaltningen, samt stöd från stadsbyggnadsförvaltningen vid arrendering. Alla större åtgärder ska stämmas av med miljöförvaltningen.

7.2.3 Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningen ansvarar för uppföljning och tillsyn, samt de restaureringsåtgärder som faller inom ramen för miljönämndens ansvar. Dessa kan bland annat innefatta skyltar med information om naturreservatet och dess naturmiljöer, specialistnaturvårdsåtgärder som exempelvis veteranisering av enskilda stora träd, skapande av habitat för specifika hotade arter, insamling och spridning av ängsfrön, ändring av vattenregim och

anläggning av småvatten. Åtgärderna stäms av med teknik- och stadsmiljöförvaltningen.

7.3 Sammanfattning av planerade åtgärder

7.3.1 Löpande skötselåtgärder

Åtgärder som ska genomföras kontinuerligt, ofta årligen. Detta innefattar bland annat naturvårdsgallring, röjning av sly och ängsslåtter. Löpande skötselåtgärder i olika skötselområden specificeras i kapitel 5. Teknik- och stadsmiljöförvaltningen ansvarar för genomförandet.

7.3.2 Restaureringsåtgärder

Åtgärder som genomförs vid behov på olika platser, där det bedöms lämpligt för att uppfylla reservatets syfte samt skötselområdets inriktning och målbild. Ofta består dessa åtgärder av engångsinsatser. Teknik- och stadsmiljöförvaltningen samt miljöförvaltningen ansvarar för genomförandet, se stycke 7.2.

7.3.3 Planerade åtgärder

I tabell 1 listas planerade åtgärder med prioritering, ansvar och genomförandeperiod.

Tabell 1: Skötselåtgärder med prioritering och genomförandeperiod, samt åtgärdsansvar fördelat på stadsbyggnadsförvaltningen (SB), teknik- och stadsmiljöförvaltningen (TSM) och miljöförvaltningen (MIL). Löpande skötselåtgärder (L) och restaureringsåtgärder (R) i olika skötselområden samt åtgärdsdefinitioner anges i kapitel 5, ansvaret definieras i stycke 7.2.

Naturvårdsåtgärder	Prioritet	Vem	När
Bekämpning av invasiva främmande arter	1 (L)	TSM	Årligen
Fauna- och fungadepåer	2 (R)	TSM, MIL	Vid behov
Friställning naturvärdesträd	1 (R)	TSM	Årligen vid behov, vinter
Granutfasning	1 (R)	TSM	Vid behov, vinter
Holkar och bomiljöer	2 (R)	TSM, MIL	Vid behov
Insådd och plantering	1 (R)	MIL	Vid behov
Markstörning	1 (L), 3 (R)	TSM, MIL	Årligen och vid behov
Naturbete	1 (L), 3 (R)	TSM, SB	Årligen och vid behov
Naturvårdsbränning	2 (R)	TSM, MIL	Vid behov, vår
Naturvårdsgallring	1 (L), 2 (R)	TSM, MIL	Årligen och vid behov, vinter
Skapande av död ved	1 (L), 2 (R)	TSM, MIL	Årligen och vid behov, vinter
Slyröjning	1 (L)	TSM	Årligen, vinter
Utveckling skogsbyrn	1 (R)	TSM, MIL	Årligen vid behov
Utveckling skogsgläntor	2 (R)	TSM, MIL	Vid behov, vinter
Utveckling våtmark	1 (R)	MIL	Vid behov, vinter
Vårslåtter	2 (R)	TSM	Vid behov, vår
Ängsslåtter	1 (L)	TSM	Årligen, sensommar

Anläggningar och allmänna skötselåtgärder

Gränsmarkering och vägvisning	1	MIL	2026, årlig kontroll
Informationsskyltar	1	MIL	2026, årlig kontroll
Naturpedagogiska skyltar	2	MIL	2026-2027, årlig kontroll
Restriktionsskyltar	2	MIL	Vid behov, årlig kontroll
Rastplatser	2	TSM	Vid behov, årlig kontroll
Rekreatiionsstråk, utveckling	1	TSM	2026, årlig kontroll
Rekreatiionsstråk, säkring och tillgänglighet	1	TSM	Årligen
Ledmarkeringar	1	TSM	2026-2027, årlig kontroll
Vindskydd, underhåll och anläggning	2	TSM	Vid behov, årlig kontroll
Parkering underhåll och anläggning	2	TSM	Vid behov, årlig kontroll
Avgränsning fordon	2	TSM	Vid behov, årlig kontroll
Vägar, underhåll och anläggning	2	TSM, privat	Vid behov
Plats för naturlek	1	TSM	Vid behov
Renhållning	2	TSM	Årligen
Artinventeringar	2	MIL	Vid behov
Reservatstillsyn	1	MIL	Vart tredje år från 2028

8 Källor

Andersson, J & Nordell, O. (2010). Koncept – Beskrivning av Saxtorpsskogen.

Eneland A. (2017). Ängs- och betesmarksinventeringen – Metodik för inventering från och med 2016. Rapport 2017:9 Jordbruksverket.

Landskrona stad (2020a). Skötselplan för naturreservat Saxtorpsskogen, antagen 2020-11-30

Landskrona stad (2020a). Bildandet av naturreservat Saxtorpsskogen – Beslut, antagen 2020-11-30

Landskrona stad (2024). Naturen i Landskrona stad, kunskapsunderlag till naturvårdsstrategi 2024-2030

Landskrona stad (2025). Naturvårdsstrategi 2024-2030, antagen 2025-01-28

Lantmäteriet (2025). Marktäcke nedladdning, Inspire.
<https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/marktacke-nedladdning-inspire/> [Hämtad: 2025-10-15]

Länsstyrelsen Skåne (2003). Närmare naturen i Skåne.

Länsstyrelsen Skåne (2017). Genomförandeplan för skydd av tätortsnära natur i Skåne län 2016-2020.

Länsstyrelsen Skåne (2022). Naturvärdesöversikt – Landskrona kommun.

Riksantikvarieämbetet (2025). Fornsök. <https://app.raa.se/open/fornsok/> [Hämtad: 2025-10-15]

Skogsstyrelsen (2013). Grön skogsbruksplan, Saxtorp 5:17 mfl 2013-2022.

SGU (2025). Kartvisaren jordarter, Svenska geologiska institutet.
<https://www.sgu.se/produkter-och-tjanster/kartor/kartvisaren/jordkartvisare/jordarter-125-000-1100-000/> [Hämtad: 2025-10-15]

SIS (2023). SIS/TS 199002:2023, Naturvärdesinventering (NVI) – Kartläggning och värdering av biologisk mångfald – Dataproduktspecifikation med lista för biotopbestämning. Svenska institutet för standarder.

SLU (2025). Artdatabanken, risklista för främmande arter 2024.
<https://artfakta.se/risklistor/2024/taxa> [Hämtad: 2025-10-15]

von Linné, C. (1749). Carl von Linnés resa till Skåne 1749

Wahlsteen, E. (2025). Naturvärdesinventering (NVI) – vid Saxtorpsskogen, Landskrona kommun, inför reservatsbildning 2025. Calluna AB.